

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M.H.
przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 17 listopada 2022 r., I AGa 127/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od skarżącej na rzecz powódki, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, kwotę 4 050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 §1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 listopada 2022 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 28 stycznia 2021 r., uwzględniającego powództwo o zapłatę przez pozwaną kwoty 169.125 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 10 maja 2019 r. do dnia zapłaty.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżąca wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłącznie podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15,

niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała, by zaskarżony wyrok był dotknięty tego rodzaju nieprawidłowościami.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zarzut dotyczący naruszenia art. 233 k.p.c. w ogóle nie może być skuteczną podstawą skargi kasacyjnej ze względu na przepis art. 398³ § 3 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 76 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, niepubl.; z 8 maja 2008 r., V CSK 579/07, niepubl.; z 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12, niepubl.; z 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12, niepubl.; z 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17, niepubl.; z 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17, niepubl.). W konsekwencji powołany w podstawach skargi zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może mieć oczywistego charakteru.

Takiego charakteru pozbawiony jest również zarzut naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., do którego dojść miało wskutek nierozpoznania przez Sąd Apelacyjny stawianych w apelacji zarzutów dotyczących dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Jak wynika z motywów zaskarżonego orzeczenia Sąd Apelacyjny odniósł się do poniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., które polegać miało na dokonaniu przez Sąd pierwszej instancji oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób rażąco sprzeczny z tymże materiałem dowodowym oraz dowolnej i wybiórczej, a nie swobodnej i wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak również apelacyjnego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych.

Skarżąca nie wykazała również oczywistego charakteru w zakresie zarzutu naruszenia art. 230 w zw. z art. 232 k.p.c., którego upatruje w nieprawidłowym

zastosowanie instytucji uznania faktu za przyznany, a w konsekwencji uznaniu, że wykonanie umowy nie musiało być wykazywane przez powódkę wobec przyznania tej okoliczności przez pozwaną w trakcie procesu.

Z motywów zaskarżonego wyroku nie wynika, aby kwestia wykonania umowy została ustalona przez Sąd na podstawie art. 230 k.p.c. jako fakt przyznany przez pozwaną, skoro kwestia należytego wykonania ciążącego na powódce zobowiązania umownego została oceniona przez Sąd drugiej instancji za wykazaną przez powódkę dowodem z dokumentacji znajdującej się na płycie CD, datowanymi i podpisanymi przez prezesa pozwanej spółki wydrukami układów funkcji poszczególnych pięter budynku, korespondencją mailową związaną z budową i dowodem z zeznań świadków. Stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. ocena tych dowodów nie podlega kontroli kasacyjnej. Sąd Okręgowy stwierdził ponadto, że do zakresu prac powódki zgodnie z umową nie należało sporządzenie projektów branżowych tj. instalacji elektrycznych, wentylacji mechanicznej oraz c.o., a jedynie ich koordynacja - opisana w § 2 pkt 5 d umowy, stąd też kwestię zwymiarowania punktów elektrycznych w kontekście oceny, czy powódka należycie wykonała umowę, uznał za pozbawioną doniosłości prawnej. Stwierdził też, że powódka zrealizowała swoje zobowiązanie wynikające z umowy, przekazując wykonawcy instalacji elektrycznej S.P. wszelkie informacje do wykonania projektu branżowego, co wynika z zeznań tego świadka, a przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż powódka współpracowała z wykonawcami, uczestniczyła w spotkaniach na budowie, wyjaśniała wszelkie wątpliwości, na żądanie pozwanej wprowadzała zmiany do projektów, a w kwestiach przeciwpożarowych współpracowała z osobą która wykonywała uzgodnienia przeciwpożarowe i uzyskała - stosownie do ciążących na niej obowiązków umownych - potwierdzenie od rzeczoznawcy ppoż, że akceptuje zaproponowane rozwiązania, co nastąpiło i hotel otrzymał stosowne odbiory.

Kwestia wykonania umowy była zatem w istocie przedmiotem ustaleń Sądu drugiej instancji w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody, a nie skutek przyjęcia przyznania tego faktu przez stronę pozwaną.

Zgodnie z niekwestionowaną w podstawach skargi oceną Sądu Okręgowego dotyczącą zawartej przez strony umowy z [...] nr [...] jej przedmiotem było wykonanie przez powódkę dokumentacji projektowej dotyczącej inwestycji zlokalizowanej w budynku przy ul. [...] w K. Na podstawie umowy powódka zobowiązana była do wykonania projektu koncepcji budynku jak i projektów wnętrz poszczególnych pomieszczeń oraz do wykonywania nadzorów autorskich na placu budowy. W § 5 umowy przewidziano wynagrodzenie z tytułu wykonanych prac w wysokości 215.000 zł netto, płatne częściowo - 20% za wykonanie koncepcji, a 80% z możliwością płatności etapami za przygotowanie projektu wnętrz w pięciu etapach: 1. elektryczny, 2. meble, 3. wod-kan., 4. podłogi, sufity i ściany, 5. lampy i detale. Z ustaleń tych wynika również, że pozwana zapłaciła tytułem wynagrodzenia na rzecz powódki kwotę 43.000 zł netto (52.890,00 zł brutto) - tj. 20% wartości umowy za etap koncepcji oraz kwotę 40.000 zł. Brakująca część wynagrodzenia dochodzona była przez powódkę w toku niniejszego postępowania.

Jak wskazuje we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sama skarżąca, nigdy nie kwestionowała, że powódka dostarczyła część dokumentacji projektowej, za którą uiściła wynagrodzenie, stosownie do wystawionych przez powódkę faktur VAT o nr [...] i [...], co było poza sporem i poza granicami sprawy ze względu na sformułowane w pozwie roszczenie. Za oczywiście wadliwe nie może być zatem uznane stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, że przedmiotem zarzutów pozwanej nie było w sprawie niewykonanie umowy w ogóle, a wadliwość wykonanych przez powódkę prac (nienależyte wykonanie umowy), skoro wskazywany jako podnoszony w sprawie przez samą skarżącą we wniosku zarzut niewykonania przez powódkę pełnej dokumentacji projektowej (dostarczenie jedynie jej części) i zarzut braków tej dokumentacji były, jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, równoznaczne dla Sądu Okręgowego właśnie z nienależytym wykonaniem umowy i wadliwością dokumentacji projektowej, a nie z niewykonaniem umowy w ogóle. Zarzut niewykonania umowy związany z nieosiągnięciem przez strony wskazanego w preambule umowy celu był przy tym przedmiotem oceny obu orzekających w sprawie Sądów w kontekście dokonanej przez te Sądy wykładni umowy, która to wykładnia nie jest objęta podstawami kasacyjnymi. Wniosek nie dostarcza

argumentów pozwalających przyjąć, że przyporządkowanie przez Sąd Okręgowy twierdzeń pozwanej jako zarzutów nienależytego wykonania umowy nastąpiło na podstawie twierdzeń strony przeciwnej, a nie w oparciu o ocenę i analizę treści i charakteru zarzutów podnoszonych przez samą pozwaną.

W konsekwencji nie sposób uznać, że skarżąca wykazała oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w związku z zarzucanym Sądowi Okręgowemu zastąpieniu przez ten Sąd oświadczeń pozwanej sformułowanych w treści pism procesowych oceną tych oświadczeń dokonaną w pismach procesowych powódki i w konsekwencji nieuznanie za meritum sporu okoliczności, które były podstawą wdania się przez spór, tj. wykonania umowy przez powódkę, a co uzasadniać miało zarzut naruszenia art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej.

Takiego charakteru skarżąca nie wykazała również w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 212 § 1 zd. 2 w związku z art. 233 i z art. 378 § 1 k.p.c., którego upatruje w uznaniu, że okoliczność przedstawienia przez powódkę dowodu na wykonanie umowy w postaci załączonej do pozwu dokumentacji projektowej utrwalonej na płycie CD była okolicznością bezsporną mimo przeprowadzenia przez Sądem pierwszej instancji dowodu przeciwnego, próby uzupełnienia tej części materiału dowodowego przez powódkę i kwestionowania powyższych działań przez pozwaną na piśmie oraz w apelacji, co doprowadziło do uznania, iż dowód dotyczący meritum sporu jest bezsporny, a tym samym uzasadnia w całości roszczenie powódki.

Zważywszy, że skarga kasacyjna skierowana jest do wyroku apelacyjnego wynikający z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzut naruszenia art. 212 k.p.c. stawiany przez skarżącą Sądowi pierwszej instancji nie może przemawiać za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej. Kwestia należytego wykonania umowy przez powódkę, a tego dotyczyły wskazywane przez samą skarżącą we wniosku zarzuty niewykonania całości dokumentacji projektowej i braków w tej dokumentacji, była natomiast przedmiotem oceny Sądu Okręgowego w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody. Kasacyjna weryfikacja oceny tych dowodów, w tym dowodu z dokumentacji

projektowej utrwalonej na płycie CD nie jest natomiast dopuszczalna (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Skarżąca nie wykazała również oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w związku z postawionym w niej zarzutem naruszenia art. 6 k.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że przepis ten zawiera ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu i określa reguły dowodzenia, nie stanowi natomiast samodzielnej podstawy wyroku, wobec czego przytoczenie go w skardze kasacyjnej jako zarzutu naruszenia prawa materialnego nie może być skuteczne bez wskazania normy prawa materialnego stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia i konkretyzującej rozkład ciężaru dowodu w danej sprawie. Poza jego dyspozycją pozostaje przy tym kwestia, czy strona udowodniła fakty, z których wywodzi dla siebie określone skutki prawne, gdyż ta stanowi domenę przepisów postępowania cywilnego, a nie prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2024 r., II CSKP 1469/22, niepubl.). Skarżąca nie powiązała wskazanego przepisu z przepisem prawa materialnego stanowiącym podstawę rozstrzygnięcia, a ponadto powiązała jego naruszenie z kwestią oceny dowodów, pozostającą poza jego dyspozycją, co nie pozwala przyjąć, że została wykazana w tym zakresie przyczyna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a!]

(K.L.)